

ЕКОЛОГИЈА

Шарко и Жапко го спасуваат светот

ментор – Аида Петровска

ОУ "Димитар Миладинов"
Општина Центар Скопје
клуб "Млади истражувачи"

март 2011, Скопје

СОДРЖИНА:

1. Вовед	страна 3
2. Цели на проектот	страна 3
3. Како ја истраживме потребата од нашиот проект	страна 4
4. Истражување во однос на историјата на нашиот проект .	страна 4
5. Каква беше ситуацијата на самиот почеток од проектната активност?	страна 5
6. Сакаме поголема поддршка од возрасните	страна 5
7. ПЛАН ЗА РАБОТА ВО УЧЕБНАТА 2010/2011	страна 6
8. План за работа за една од проектните активности	страна 8
9. Докази за превземени активности	страна 8
10. Наши досегашни резултати	страна 9
11. Како го мериме нашиот успех	страна 10
12. Кус опис на проектот	страна 10
13. Историја на проектот	страна 10
14. ШАРКО и ЖАПКО го спасуваат светот	страна 11
15. Активности од една манифестација	страна 12
16. Резултати од активностите	страна 13
17. Користена литература	страна 13

ТЕМА: “Шарко и Жапко го спасуваат светот”

Вовед:

Проектот е од областа на екологија, поточно ги опфаќа повекегодишните проектни активности во кои учествуваме во периодот од 1998 до 2010 год. Онаа што го започнале нашите претходници ние го продолживме и се гордееме со стореното. Веќе 12 години сме ГЛОБЕ училиште, 4 години ЕНО училиште, 2 години АРМАЛОВО училиште, 4 години ЕКО училиште, а завршивме и многу наши Еко проекти предводени од нашите екологисти чии маскоти се Шарко и Жапко.

Се обидуваме да го решиме проблемот на глобалното затоплување и климатските промени и да оставиме убави спомени на Земјата.

Цели на проектот:

- Сакаме на сите жители на нашиот град да им ја наметнеме грижата за нашата планета;
- Сакаме да не подржат сите училишта ширум светот и да влијаат на жителите во своите земји;
- Сакаме да живееме во почиста и позелена средина.
- Сакаме целосно да се исфрлат од употреба најлонските кеси;
- Сакаме целосно да се отстранат пластичните шишиња;
- Не сакаме диви депонии;
- Сакаме секое празно место да биде засадено со дрво или цвет?

Како ја истраживме потребата од нашиот проект:

- Направивме повеќе истражувања. Најинтересниот начин на прибирање на значајни информации е од најмалите соученици. Им одржуваме неколку работилници (изработувавме играчки и честитки од отпад) и им дадовме задача да набљудуваат и да не известуваат, како се однесуваат возрасните во нивното семејство: Кога одат да купуваат, дали носат платнени торби? Како ги мијат рацете? Дали се тушираат или ја полнат кадата при бањање? Какви светилки користат?

Истражување во однос на историјата на нашиот проект:

13 години успешно го спроведуваме меѓународниот проект „GLOBE“ (глобално учење и набљудување во корист на животната средина), 3 години „ENO“ (околина на линија), 2 години „ARMAL“ - заштита на питката вода во училиштето и многу други училишни проекти како што се: "Македонија – ризница на здава храна"; „Вреди да се штеди“; „Кажи да, да за животот“; „Одржување на личната хигиена“; „Светилки за оние без светлина“, „Како јас да придонесам да се намали загадувањето и глобалното затоплување на планетата Земја „ и др.

Сите ги почувствувавме придобивките од секоја проектна активност. Податоците од „ГЛОБЕ“ ги користиме во редовната настава по физика за натпреварите по метеорологија (2009 год. Освоивме II награда на државниот натпревар – Теа Спасовска, 2010 год. IV награда – Емилија Лазаровска).

Со „ЕНО“ создадовме пријатели низ целиот свет. Со нив досега засадивме повеќе од 50 000 дрвца, ги направивме првите кампањи против климатските промени, научивме многу за животната средина, истите знаења ги користевме за натпреварите по екологија (2009 год. III награда на регионален натпревар – Вера Трајчева, 2010 год. III награда - Ангела Трајковска)

Од „АРМАЛ“ Мариборската леарница добивме 15 чешми – за проектот „Заштита на водите“.

За сработеното во 2009-2010 год. во училиштето донесовме 70 сертификати и 21 диплома.

Каква беше ситуацијата на самиот почеток од проектната активност?

Ситуацијата на нашите почетоци е помалку интересна од почетоците на нашите претходници. Како што раскажуваат, редовно ги мереле температурите на воздухот и почвата, влажноста на воздухот, облачност, но немале интернет и не можеле редовно да ги праќаат податоците. Одеде во интернет кафулиња, и по разни претпријатија молеле да им се дозволи да ги испратат податоците. Кога ја собирале пластиката и отпад по дворовите им се смееле врсниците. На нас тоа не ни се случува. Имаме интернет дома и никој не ни се смее за нашата работа. Често не пофалуваат, но ние сакаме да ни се придружат.

Сакаме поголема поддршка од возрасните.

Ние сме мали и тешко можеме да заинтересираме некого. Можеби грешиме, но мислиме дека сепак не забележуваат и им служиме како извор на идеи. Горди сме на тоа што ги поттикнуваме возрасните да се грижат за нашата планета, така ќе се исполнат и нашите цели.

ПЛАН ЗА РАБОТА ВО УЧЕБНАТА 2010/2011

содржина	активност	Време на реализација
проект - ГЛОБЕ	<p>~ Секојдневно мерење на температурата на воздухот (минимална, максимална, моментална), влажноста на воздухот, облачност, температура на почва, врнежи и внесување на податоци.</p> <p>~ Квартални анализи на измерените вредности и подготовки за натпревар од областа на метеорологија и екологија.</p>	Септември - јуни
ЕНО ден за садење дрвја, Ден на мирот, Кампања против климатските промени	~ Бирање локации за садење дрвја, изготвување говор за настанот, садење и негување на засадените садници.	21 септември
ЕКО - календар	~ Обработка на фотографии, уредување текст, селектирање на позначајни датуми за нашиот календар.	октомври, ноември
проект - Миење раце	~ Демонстрирање на правилно миење на раце (работилница со помалите ученици).	Октомври - ноември
Македонски ден на дрвото	Садење дрвја	ноември
Изработка на маски – ШАРКО и ЖАБКО, постери, страничници, флаери	~ Изработка на маски, слики, постери, публикации, презентации, работа во Photoshop, Power Point, Publisher, Movie Maker.	ноември

Како јас придонесувам да се намали загадувањети и глобалното затоплување на планетата Земја	Избор на најуспешни маски, слики, постери	декември
Кампања против климатски промени	Шарко и Жапко го спасуваат светот	Февруари 2011
Денот на водите	Манифестации – Како да ја зачуваме водата за пиење	март
Македонски ден на дрвото	Садење дрвја	март
Ден на планетата Земја	Акции: чистење на училишните кабинети и училишниот двор	април
Ден на Европа	Приредба на плоштад	април
ЕНО – Ден за садење дрвја	Бирање локации за садење дрвја, изготвување говор за настанот, садење и негување на засадените садници.	мај
Сите акции и кампањи што ќе ги организира нашата Општина Центар, градот Скопје и државата Македонија	Ќе ги следиме инструкциите што ќе ги добиеме од надлежните	Од септември 2010 до јуни 2011

План за работа за една од проектните активности - ШАРКО И ЖАПКО ГО СПАСУВААТ СВЕТОТ – прв дел (од ДЕКЕМВРИ до ФЕВРУАРИ)

1. Распишвање конкурс за постер, маска, парола, есеј, флаер, брошурка.	декември
2. Изработка на постер, маска, парола, есеј, флаер, брошурка.	декември и јануари
3. Избор на најубава постер, маска, парола, есеј, флаер, брошурка.	февруари
4. Изработка на пропаганден материјал за кампањата	февруари
5. Ивестување на јавноста, нашата општина, министерство за образование, министерство за екологија, медиумите, ...	февруари
6. Праќање покани до другите училишта да ни се придружат.	февруари
7. Пријавување во МВР	февруари
8. Одржување кампања	февруари
9. Средување впечатоци и заклучоци	март
10. Изработка на развијно проектно портфолио	декември до април
11. Оценка, мнение	мај
12. Публикување	мај

Докази за превземени активности:

http://www.youtube.com/watch?v=VTi4uTe6UTU&feature=channel_video_title

http://www.youtube.com/watch?v=1HXnNfqhPS8&feature=channel_video_title

http://www.youtube.com/watch?v=z0Y5P4wkPqc&feature=channel_video_title

http://www.youtube.com/watch?v=GMCjDIM7IHQ&feature=channel_video_title

На приложените линкови можете да видите:

- Внесовме над 9500 податоци на ГЛОБЕ,
- Освоивме награда за труд на тема ГЛОБАЛНО ЗАТОПЛУВАЊЕ – 2009 и 2010,
- Редовно учествуваме на ЕКО конкурси и освојуваме награди,
- Освоивме награди за трудовите на теми од ЕКОЛОГИЈА во 2009 и 2010,
- Освоивме награда во конструкторство 2010 (Теслин трансформатор од отпадоци),
- Изработивме еколошка машина која пренесува енергија,
- Направивме ЕКО календар,
- Организиравме неколку кампањи против климатските промени и др.

Наши досегашни резултати:

- Научивме да организираме ефектна ЕКО – кампања,
- Научивме да изработиме еко – постер, еко – маска, еко – флаер, еко – парола, еко – порака и друг пропаганден материјал за подигнување на еколошка свест.;
- Ја запонаваме пошироката јавност со наши проекти.
- Засадивме многу дрвја.
- Исчистивме многу депонии.
- Учиме да соработуваме со локалната самоуправа и медумите;
- Ги учиме возрасните да ја почитуваат нашата планета, да направат секој ден да биде Ден на планетата Земја и да ни ја остават во наследство здрава.

Како го мериме нашиот успех:

По квалитетот на трудовите со кои учествуваме на разни натпревари и добро се пласираме, по заклучоците до кои доаѓаме со нашите истражувања, а подоцна биле потврдени од некои научни институции, по количествата на собраните пластични шишиња, по бројот на засадените дрвца . . . .

Кус опис на проектот:

Да живееш, значи да бидеш одговорен, како за своите дејствија, така и за дејствата на другите. Ако својата одговорност ја оставиш во туѓи раце, ја ризикуваш не само твојата иднина, туку и иднината на целата планета.

Историја на проектот:

Проектот Шарко и Жапко го спасуваат светот започна на 21.09.2007 год. Кога се приклучивме кон виртуелното еколошко училиште ЕНО, со седиште во Финска.

Ја прифативме нивната маскота – жабецот Франк, на која за многу кусо време и додадовме и нашата маскота, малото кученце – Шарко. Се што сработиле малите Шарко и Жапко запишавме во стихови. Со стихотворбата е опишана историја на нашиот проект.

ШАРКО и ЖАПКО ГО СПАСУВААТ СВЕТОТ

**Предминатата година
малиот Шарко,
го спасуваше светот,
а минатата садеше дрвја
и го боеше цветот.**

**Оваа година,
малиот Шарко
се здружи со умниот
жабец Жапко.**

**Сега се во мисла,
двете умни глави:
Што понатаму
со светот да се прави?**

**Само со работа
не гледат спас,
ќе мора силно
да кренат глас.**

**Решија цврсто
двете умни глави,
на загадувањето
крај да му се стави.**

**Им се придруживме вчера,
кренавме глас,
за планетата наша
побаравме спас.**

**Шарко и Жапко,
добро се согласуваат
и од секој отпадок
нешто ново составуваат.**

**Најдобри се другари
и не мислат на делба,
од секој собран отпадок
прават нова желба.**

**Направија честитки
за божиќ што отиде
сакаат чисто и весело
на сите да ни биде.**

**Денес пак се тука,
со нив се е можно,
од Вас сега бараат
да настапите сложно.**

**Од вас помош бараат,
кренете го гласот,
пријатели наши,
во вас лежи спасот.**

Активности од една манифестација: КАМПАЊА ПРОТИВ КЛИМАТСКИТЕ ПРОМЕНИ

- На 21 септември наутро се поделивме на две групи,
- Помалата група (30 ученици) отидоа во Свон – МТВ,
- Другите отидоа во училишниот двор каде точно на пладне садеа дрвја, одржаа говор и мала приредба за Шарко и Жапко
- Од дворот отидоа на плоштад каде на случајните минувачи им делеа флаери и страничници со еко пораки.
- Целиот настан го следеше новинарот од Наш свет и развигор.
- Ги известивме пријателите низ целиот свет (сите ЕНО виртуелни училишта од 120 земји) кои на ист начин го одбележале овој ден – Ден на мирот.

Резултати од активностите:

Сите ги почувствувавме придобивките од секоја проектна активност. Податоците од „ГЛОБЕ“ ги користиме во редовната настава по физика и за натпреварите по метеорологија .

Со „ЕНО“ создадовме пријатели низ целиот свет. Со нив досега засадивме 50 000 дрвца, ги направивме првите кампањи против климатските промени, научивме многу за животната средина, истите знаења ги користевме за натпреварите по екологија.

Од „АРМАЛ“ Мариборската леарница добивме 15 чешми – за проектот „Заштита на водите“.

За сработеното во 2009-2010 год. во училиштето донесовме 70 сертификати и 21 диплома.

Забележуваме дека екологија е се почеста тема по медиумите, често не канат да гостуваме во училишните ТВ емисии, за нас пишуваат медиумите.

Сметаме дека сме едни од виновниците што се намалува употреба на најлонските кеси, што имаме помалку депонии и се зголеми продажбата на штедливите светилки.

Користена литература:

трудови од нашите соученици

ОУ "Димитар Миладинов"
Општина Центар Скопје
Клуб "Млади истражувачи"
април 2011

